T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/293
KARAR NO : 2022/466
KARAR TR : 31/10/2022

ÖZET: Suç soruşturması sırasında, Kanuna uygun olarak yakalandıktan sonra hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verilen davacının, bu süre içinde ve sonrasında 6458 sayılı Kanun uyarınca sınır dışı edilmek üzere idari gözetim altına alınmasının haksız ve hukuka aykırı olduğu nedenleriyle uğradığı zararın giderilmesi amacıyla açtığı tazminat davasının, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. R. O
Vekili : Av. A. M
Davalılar
Adli Yargıda : 1- Maliye Hazinesi
İdari Yargıda : 2- Kocaeli Valiliği
Vekili : Av. N. G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, geçici koruma kapsamında ülkemizde bulunan Suriye vatandaşı müvekkilinin, Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığınca 2020/5225 sayı ile yürütülen soruşturma dosyası kapsamında PKK/KCK- PYD/YPG terör örgütü ile iltisaklı olduğu şüphesiyle14/02/2020 tarihinde yapılan operasyon ile yakalanıp gözaltına alındığını, ifadesi alındıktan sonra sınır dışı etme işlemlerinin yürütülmesi için teslim edildiği Kocaeli Valiliği İl Göç İdaresiMüdürlüğünce, 18/02/2020 tarihinde idari gözetim altına alınmasına karar verildiğini, Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığınca 03/06/2020 tarihinde hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği halde, 18/02/2020 - 07/01/2021 tarihleri arasında Gündoğdu Geri Gönderme Merkezinde tutulduğunu,idari gözetim kararının kaldırılması için defalarca yaptığı başvurularının Kocaeli 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 14/07/2020 tarihli ve D.İş No.2020/2933,28/07/2020 tarihli ve D.İş No.2020/2986, 10/09/2020 tarihli ve D.İş No. 2020/3812 ve 26/10/2020 tarihli ve D.İş No.2020/4800 sayılıkararları ile dört kez reddedildiğini, aynı kurumca 18/02/2020 tarihinde6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 54. maddesininbirinci fıkrasının (d) bendine istinaden hakkında verilen sınır dışı etme kararının iptali için açılan davada da, Kocaeli 1. İdare Mahkemesince 24/12/2020 tarihinde sınır dışı etme kararının iptaline karar verildiğini, iptal kararı üzerine07/01/2021 tarihinde idari gözetim kararına son verildiğini belirterek, haksız ve hukuka aykırı bir şekilde bu kadar süre geri gönderme merkezinde tutulduğundan, uğradığı zararın giderilmesi için 10.000 TL maddi, 50.000 TL manevi tazminatın idari gözetim altına alındığı tarihten itibaren yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Gebze 1. Ağır Ceza Mahkemesi 22/02/2021 tarih ve E.2021/55, K.2021/65 sayıile,** talebin 6458 sayılı Kanun uyarınca verilen idari gözetim kararına ilişkin olduğunu belirterek, bu haliyle davaya konu uyuşmazlığın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili, bu kez, aynı istemleidariyargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Kocaeli 1. İdare Mahkemesi 11/05/2022 tarih ve E.2021/397 sayı ile,**uyuşmazlığın 6458 sayılı Kanun'un57. maddesinde düzenlenen idari gözetim altına alınma işleminden kaynaklandığı ve aynı madde uyarınca idari gözetim kararlarının sulh ceza hakimince çözümlenmesinin gerektiği, hukuka uygunluk denetimi idari yargıya ait olmayan işlemin, hukuka aykırılığından kaynaklı tazminat isteminin idare mahkemelerince değerlendirilmesinin mümkün olmadığını

belirterek, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."

6. *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun, yabancılarla ilgili iş ve işlemleri; sınırlarda, sınır kapılarında ya da Türkiye içinde yabancıların münferit koruma talepleri üzerine sağlanacak uluslararası korumayı, ayrılmaya zorlandıkları ülkeye geri dönemeyen ve kitlesel olarak Türkiye'ye gelen yabancılara acil olarak sağlanacak geçici korumayı kapsar.

(2) Bu Kanunun uygulanmasında, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşmalar ile özel kanunlardaki hükümler saklıdır."

7. *"Geçici koruma"* başlıklı 91. maddesi şöyledir:

"(1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir.

(2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

8. *"Sınır dışı etme"* başlıklı 52. maddesi şöyledir:

"(1) Yabancılar, sınır dışı etme kararıyla, menşe ülkesine veya transit gideceği ülkeye ya da üçüncü bir ülkeye sınır dışı edilebilir."

9. *"Sınır dışı etme kararı"* başlıklı 53. maddesi şöyledir:

"(1) Sınır dışı etme kararı, Genel Müdürlüğün talimatı üzerine veya resen valiliklerce alınır.

(2) Karar, gerekçeleriyle birlikte hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(3) Yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren yedi gün içinde idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvuran kişi, sınır dışı etme kararını veren makama da başvurusunu bildirir. Mahkemeye yapılan başvurular on beş gün içinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir. Yabancının rızası saklı kalmak kaydıyla, dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması hâlindeyargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmez."

10. *"Sınır dışı etme kararı alınacaklar"* başlıklı 54. maddesi şöyledir:

"(1) Aşağıda sayılan yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınır:

a) 5237 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi kapsamında sınır dışı edilmesi gerektiği değerlendirilenler

b) Terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar

c) Türkiye'ye giriş, vize ve ikamet izinleri için yapılan işlemlerde gerçek dışı bilgi ve sahte belge kullananlar

ç) Türkiye'de bulunduğu süre zarfında geçimini meşru olmayan yollardan sağlayanlar

d) Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar

e) Vize veya vize muafiyeti süresini on günden fazla aşanlar veya vizesi iptal edilenler

f) İkamet izinleri iptal edilenler

g) İkamet izni bulunup da süresinin sona ermesinden itibaren kabul edilebilir gerekçesi olmadan ikamet izni süresini on günden fazla ihlal edenler

ğ) Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilenler

h) Türkiye'ye yasal giriş veya Türkiye'den yasal çıkış hükümlerini ihlal edenler ya da bu hükümleri ihlale teşebbüs edenler

ı) Hakkında Türkiye'ye giriş yasağı bulunmasına rağmen Türkiye'ye geldiği tespit edilenler

i) Uluslararası koruma başvurusu reddedilen, uluslararası korumadan hariçte tutulan, başvurusu kabul edilemez olarak değerlendirilen, başvurusunu geri çeken, başvurusu geri çekilmiş sayılan, uluslararası koruma statüleri sona eren veya iptal edilenlerden haklarında verilen son karardan sonra bu Kanunun diğer hükümlerine göre Türkiye'de kalma hakkı bulunmayanlar

j) İkamet izni uzatma başvuruları reddedilenlerden, on gün içinde Türkiye'den çıkış yapmayanlar

k) (Ek: 3/10/2016-KHK-676/36 md. ; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/31 md.) Uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle ilişkili olduğu değerlendirilenler.

(2) (Değişik: 3/10/2016-KHK-676/36 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/31 md.) Bu maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (k) bentleri kapsamında oldukları değerlendirilen uluslararası koruma başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler hakkında uluslararası koruma işlemlerinin her aşamasında sınır dışı etme kararı alınabilir."

11. *"Sınır dışı etmek üzere idari gözetim ve süresi"* başlıklı 57. maddesi şöyledir:

"(1) 54 üncü madde kapsamındaki yabancılar, kolluk tarafından yakalanmaları hâlinde, haklarında karar verilmek üzere derhâl valiliğe bildirilir. Bu kişilerden, sınır dışı etme kararı alınması gerektiği değerlendirilenler hakkında, sınır dışı etme kararı valilik tarafından alınır. Değerlendirme ve karar süresi kırk sekiz saati geçemez.

(2) (Değişik:6/12/2019-7196/77 md.) Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır ya da 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, yakalamayı yapan kolluk birimince geri gönderme merkezlerine kırk sekiz saat içinde götürülür.

(3) Geri gönderme merkezlerindeki idari gözetim süresi altı ayı geçemez. Ancak bu süre, sınır dışı etme işlemlerinin yabancının iş birliği yapmaması veya ülkesiyle ilgili doğru bilgi ya da belgeleri vermemesi nedeniyle tamamlanamaması hâlinde, en fazla altı ay daha uzatılabilir.

(4) (Değişik:6/12/2019-7196/77 md.) İdari gözetimin devamında zaruret olup olmadığı, valilik tarafından her ay düzenli olarak değerlendirilir. Gerek görüldüğünde, otuz günlük süre beklenmez. İdari gözetimin devamında zaruret görülmeyen yabancılar için idari gözetim derhâl sonlandırılır. Bu yabancılara, 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir.

(5) İdari gözetim kararı, idari gözetim süresinin uzatılması ve her ay düzenli olarak yapılan değerlendirmelerin sonuçları, gerekçesiyle birlikte yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Aynı zamanda, idari gözetim altına alınan kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa, kendisi veya yasal temsilcisi kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(6) İdari gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim kararına karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru idari gözetimi durdurmaz. Dilekçenin idareye verilmesi hâlinde, dilekçe yetkili sulh ceza hâkimine derhâl ulaştırılır. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir. İdari gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim şartlarının ortadan kalktığı veya değiştiği iddiasıyla yeniden sulh ceza hâkimine başvurabilir.

(7) İdari gözetim işlemine karşı yargı yoluna başvuranlardan, avukatlık ücretlerini karşılama imkânı bulunmayanlara, talepleri hâlinde 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre avukatlık hizmeti sağlanır.

(8) (Ek:6/12/2019-7196/77 md.) İdari gözetim altına alınan yabancıların uyruklarının tespit edilmesi amacıyla elektronik ve iletişim cihazları incelenebilir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler bu amaç dışında kullanılmaz."

12. *"İdari gözetime alternatif yükümlülükler"* başlıklı 57/A. maddesi şöyledir:

"(Ek:6/12/2019-7196/78 md.) (1) 57 nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan yabancılara ya da idari gözetimi sonlandırılan yabancılara aşağıdaki idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilebilir:

a) Belirli adreste ikamet etme

b) Bildirimde bulunma

c) Aile temelli geri dönüş

ç) Geri dönüş danışmanlığı

d) Kamu yararına hizmetlerde gönüllülük esasıyla görev alma

e) Teminat

f) Elektronik izleme

(2) Yabancıya birinci fıkradaki yükümlülüklerden bir ya da birkaçının getirilmesi durumunda, bu süre yirmi dört ayı geçemez.

(3) 57nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında olup da idari gözetim altına alınmayan yabancılara bu maddenin birinci fıkrasında sayılan yükümlülüklerden birinin ya da birkaçının getirilmesi zorunludur.

(4) İdari gözetime alternatif yükümlülüklere tabi tutulduğu, yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına gerekçeleri ile birlikte tebliğ edilir. Hakkında idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilen yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(5) Elektronik izleme yükümlülüğüne tabi tutulan yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı bu karara karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru yabancının tabi tutulduğu idari yükümlülüğü durdurmaz. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir.

(6) İdari gözetime alternatif yükümlülüklere uymayan yabancılar idari gözetim altına alınabilir.

(7) Yabancıya teminat yükümlülüğü getirilmesi ve yabancının teminat süresi içerisinde mücbir sebepler ve mahkeme sürecinin sona ermemesi halleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye'den çıkmaması durumunda teminat Hazineye irat kaydedilir.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir."

13. *"Geri gönderme merkezleri"* başlıklı 58. maddesi şöyledir:

" (1) İdari gözetime alınan yabancılar, geri gönderme merkezlerinde tutulurlar.

(2) Geri gönderme merkezleri Bakanlık tarafından işletilir. Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yaparak bu merkezleri işlettirebilir.

(3) Geri gönderme merkezlerinin kurulması, yönetimi, işletilmesi, devri, denetimi ve sınır dışı edilmek amacıyla idari gözetimde bulunan yabancıların geri gönderme merkezlerine nakil işlemleriyle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

14. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun *"Tazminat İstemi"* başlıklı 141. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında;

.....

e) Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,

.....

Kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler.

...

(3) (Ek:18/6/2014-6545/70 md.) Birinci fıkrada yazan hâller dışında, suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk hâlleri de dâhil olmak üzere hâkimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir..."

15. *"Tazminat isteminin koşulları"* başlıklı 42. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgilisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunulabilir.

(2) İstem, zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesinde ve eğer o yer ağır ceza mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkili ise ve aynı yerde başka bir ağır ceza dairesi yoksa, en yakın yer ağır ceza mahkemesinde karara bağlanır..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/10/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raporlör-HâkimTaşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, davacının yürütülen suç soruşturması nedeniyle hakkındaverilen idari gözetim kararından sonra,hakkında kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin karar verildiği halde idari gözetim kararının hemen kaldırılmayarakhaksız ve hukuka aykırı bir şekildegeri gönderme merkezinde tutulduğundan bahisleuğradığı maddi ve manevizararlarıntazmini istemiyle açılmıştır.

19. Dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, davacı Kocaeli TEM Şube Müdürlüğünün 13/02/2020 sayılı yazısı üzerine Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığının 2020/5225 sayılı soruşturması kapsamında gözaltına alınmış, ifadesinin alınması akabinde sınır dışı işlemlerini yürütülmesi için Kocaeli Valiliği İl Göç İdaresine teslim edilmiştir.

20. Ceza soruşturmasındaKocaeli Cumhuriyet Başsavcılığının 03/06/2020 tarihli, 2020/7280 sayılı kararı ile davacı yönünden kovuşturmaya yer olmadığınakarar verilmiştir.

21. Kocaeli Valiliği'nin 18/02/2020 tarihli kararı ile idari gözetim kararı verilmiş, davacı 18/02/2020 ile 07/01/2021 tarihleri arasında 10 ay 20 gün süresince Gündoğdu Geri Gönderme Merkezinde tutulmuştur.

22. Bu süre içerisinde, davacı hakkındaki idari gözetim kararının kaldırılması istemiyleKocaeli 2. Sulh Ceza Hakimliğine 4 ayrı tarihte başvuruda bulunulmuş,Kocaeli 2. Sulh Ceza Hakimliği 14/07/2020,28/07/2020,10/09/2020ve 26/10/2020 tarihlikararlar ile idari gözetim kararlarının hukuka uygun olduğundan bahisle itiraz başvurularını reddetmiştir.

23. Öte yandan, Kocaeli Valiliğinin 18/02/2020 tarihli kararı ile 6458 sayılı Kanun'un 54. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendine istinaden davacı hakkında sınır dışı etme kararı verilmiştir. Bu kararın iptali istemiyleaçılan davada, Kocaeli 1. İdare Mahkemesi 24/12/2020 tarih veE.2020/921, K. 2020/1382 sayılıkesin kararı ile sınır dışı etme kararını iptal etmiş, iptal kararı davacıya ve Kocaeli Valiliğine 05/01/2021 tarihinde tebliğ edilmiş,07/01/2021 tarihi itibari ile davacı hakkındaki idari gözetim kararına son verilmiş ve davacı serbestbırakılmıştır.

24. Anayasa'nın Başlangıç kısmında öngörülen Kuvvetler ayrımı ilkesi, yargı ile ilgili 9. ve 138. maddeleri dikkate alındığında, bağımsız bir erk olan yargının yargılama faaliyeti ile ilgili işlemlerinin, Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen idari işlemler kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, bu yargısal işlemler nedeniyle idari yargı yoluna başvurulabilmesine imkân yoktur. Esasen bu durum, kuvvetler ayrılığı ilkesinin tabii bir sonucudur. Yukarıda işaret edildiği üzere, Cumhuriyet Savcılarıyla onlar adına işlem yapan kolluk personelinin yargılamadaki fonksiyonu geniş çerçevede bir kamu hizmeti olarak değerlendirilse de, somut olarak, ifa edilen yargı faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerektiği açıktır.

25. Olayda,silahlı terör örgütü ile iltisaklı olduğu şüphesiyle mevzuat hükümleri kapsamında Cumhuriyet savcılığıemrinde ve denetiminde yürütülen soruşturmanın ve soruşturma sonucunda düzenlenen kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın yargısal faaliyet kapsamında olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir.

26. Davaya konu istem, bu işlemlerin haksız ve hukuka aykırı olduğuna ilişkindir. Soruşturma sürerken 6458 sayılı Kanun uyarıncadavacının sınır dışı edilmesine de karar verilmiştir. Bu nedenle alınan idari gözetim kararının da aynı şekilde haksız ve hukuka aykırı olduğu iddiaları ile bu süreçteuğranılanzararların tazmini istenilmektedir. Bu bağlamda,6458 sayılı Kanundaidari gözetim kararına karşı sulh ceza hakimine başvurulacağının düzenlendiği gözetildiğinde, aynışlemden kaynaklanan maddi, manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılması gerektiği değerlendirilmiştir.Ancak Uyuşmazlık Mahkemesinin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli olduğu hususunda karar verme yetkisi bulunmadığı, bu belirlemenin ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kocaeli 1. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Gebze 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 22/02/2021 tarihli ve E.2021/55, K.2021/65 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kocaeli 1. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Gebze 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 22/02/2021 tarihli ve E.2021/55, K.2021/65 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

31/10/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Muharrem
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal